

افزون بر پاسخ گویی به مردم می‌بایست پاسخ گوی خداوند نیز باشد و خداوند در همین دنیا افزون بر آخرت شخص را مجازات می‌کند.

تکامل در پرتو تامل مشکلات

استعداد و آمادگی در برابر سختی‌ها، کار را بر انسان آسان می‌کند و اگر این استعداد پیش از وقوع آن سختی حاصل نشود، انسان هنگام برخورد با آنها دچار مشکل می‌شود که گاهی قابل تدارک نیست، در قرآن کریم به لزوم آمادگی در مواردی نظیر فقر، بلا، مصایب و... اشاره شده است. اگر انسان بداند کارهای او در منظر الهی است و خداوند اجر و مزد احسان کنندگان را ضایع نمی‌سازد، تمام مشکلات و حوادث سخت بر او آسان خواهد شد؛ از این رو خداوند هنگامی که به پیامبر (ص) دستور صبر و مقاومت در برابر مشکلات می‌دهد، خطاب به حضرت

می‌فرماید: «تو در منظر ما هستی و اصبر لحکم ربک فانک باعیننا» بسیار می‌شود که حوادث سخت و ناگوار، اراده‌ها را قوی و بر قدرت فرد می‌افزاید، درست همانند فولادی که در کوره‌های داغ، آبدیده و مقاوم می‌شود. سختی‌ها و مصائب می‌توانند برای انسان وسیله‌ای در جهت ترقی او بسوی کمال باشند. یا برعکس در اثر بی‌صبری در مقابل آنها موجب بلا و بدبختی او شوند؛ این انسان است که باید آنها را برای خود تبدیل به یک فرصت کند و مقدمات تعالی خود را به وجود آورد. شهید مطهری در این باره می‌گوید: «مصائب وقتی نعمت هستند که انسان از آنها بهره‌برداری کند و با صبر و استقامت و روبرویی با دشواری‌هایی که مصائب تولید می‌کنند، روح خود را کمال بخشد، اما اگر انسان در برابر سختی‌ها فرار را انتخاب کند و ناله و شکوه سر دهد، در این صورت بلا از برای او واقعا بلاست»

نکته پایانی

انسان در مسیر تکامل زندگی؛ حتما با موانع و دشواری‌هایی روبه‌رو است؛ برخی از دشواری‌ها و تلخی‌ها بازتاب اعمال بد و گناهان است که اگر با توبه و بازگشت به سوی خدا جبران نشود، در نهایت - خدای نکرده - به سقوط و بدبختی ابدی کشانده می‌شود.

قرآن کریم می‌فرماید: «و ما ظلمناهم ولکن كانوا انفسهم یظلمون» اما بیشتر دشواری‌ها و تلخی‌هایی که برای اهل ایمان پیش می‌آید؛ بلاء حسن و ممکن است پیامدهایی چون خطر مالی و جانی را به دنبال داشته باشد، ولی پاداش‌ها و مقاماتی که در سایه این بلاها پیدا می‌شود، بسیار بزرگتر و مهمتر است.